

Dialogmöten med föreningslivet i Norrköping

En del av projektet Modernisering av föreningsstödet i Norrköpings kommun

Vid tre tillfällen i januari och februari 2016 bjöd Norrköpings kommun in till dialogmöten med anledning av översynen av kommunens stöd till föreningar och organisationer. Drygt 250 personer från ca 180 föreningar deltog och bidrog med tankar och synpunkter.

Rapporten innehåller slutsatser som projektet har dragit och är ett av underlagen till ett nytt politiskt styrdokument.

Dialogmöten med föreningslivet

I projektet ”Modernisering av föreningsstödet i Norrköpings kommun” gav den politiska styrgruppen projektgruppen i uppdrag att ta in föreningars och organisationers syn på hur kommunens stöd kan förbättras. Tillsammans med företaget Identx genomfördes tre dialogmöten i januari och februari 2016. I fokusgrupper om 8 personer har mer än 250 deltagare från ca 180 föreningar förmedlat sina åsikter kring fyra teman och frågeställningar:

- **Kommunikation/information**
Vad fungerar bra och vad fungerar mindre bra i er kommunikation med kommunen?
- **Dagens ekonomiska föreningsstöd**
Vad fungerar bra och mindre bra?
- **Lokaler och anläggningar**
Vilka förväntningar har ni på Norrköpings kommun när det gäller lokaler?
- **Utveckling av föreningsstödet**
Hur kan kommunens stöd till föreningarna utvecklas/förbättras?

Rapporten innehåller projektets slutsatser från dialogmötena. Materialet är sorterat under tre huvudrubriker: **Information och kommunikation**, **Det ekonomiska stödet** samt **Lokaler och anläggningar**. Rapporten är ett av underlagen när ett nytt politiskt styrdokument ska tas fram. Den är också ett underlag när projektet ska ta fram förslag på hur föreningsstödet i Norrköping kan utvecklas och förbättras.

Hur källmaterialet har hanterats återges i en metodbeskrivning som finns på projektets plats på kommunens hemsida. Där finns också källmaterialet att tillgå.

1. Information och kommunikation

I källmaterialet går det att utläsa övergripande teman när det gäller föreningarnas upplevelser av kommunikationen med kommunen. Sådant som i dagsläget fungerar bra presenteras till viss del för att visa att det finns olika upplevelser hos föreningarna av samma fråga. Åsikterna berör dock i första hand förslag till förbättringar och önskemål från föreningslivet, då detta var uppdraget från den politiska styrgruppen.

Projektgruppen har sorterat slutsatserna i underrubrikerna **Sammanfattning**, **Hemsidan**, **Personlig kontakt**, **E-tjänster** samt **Övrigt**. För att belysa de slutsatser som dragits redovisas ett antal citat från källmaterialet.

1.1. Sammanfattning

Transparens, tydlighet och enkelhet är tre begrepp som sammanfattar hur kommunens kommunikation med föreningslivet bör fungera. Enligt projektet

finns det tekniska lösningar som kan tillmötesgå flera av de önskemål som framförts av föreningarna och som kan bidra till att uppnå de tre begreppen.

1.2. Hemsidan

Hemsidan är en del som kommunen får både ris och ros på. Det finns uppfattningar om att den fungerar bra men det finns rum för förbättringar.

När det gäller innehållet på hemsidan så behöver det förtydligas. Den information som finns behöver blir mer tillgänglig. Informationen behöver också kompletteras då den i dagsläget inte täcker in alla aspekter. Exempel på sådan information är ansökningsförfarande, bidragsformer och processer. En ökad transparens när det gäller stödformerna, processer och bedömningsgrunder skulle innebära att innehållet på hemsidan blir enklare att ta till sig.

”Tydligare och enklare formulering om vilka bidrag som finns och hur ansökningsförfarandet går till, vad som behövs.”

”Vilka stöd som finns, kriterier och hur man söker dessa. Information om andra utomstående stöd som finns bör kommuniceras.”

”Tydligare kommunikation. Viktigt nå ut till föreningar på flera språk.”

Det ska vara ”en väg in”, vilket innebär att informationen ska vara samlad på en plats på hemsidan. På denna sida ska de olika stöden framgå. Även processen för ansökan, beslut och uppföljning ska beskrivas. När det gäller ansökningsförfarandet är det viktigt att det framgår vilka krav som ställs för det olika stöden.

”Samlad plats för alla stödformer, även tips på möjligheter att söka externa medel.”

”Svårt att hitta information inför att starta en förening. Svårt att hitta om man inte kan svenska bra.”

”Stöden syns inte, vill inte kommunen att föreningar ska söka?”

1.3. Personlig kontakt

Kontakten via telefon, mail och post får också den både beröm och kritik av föreningslivet. Vissa upplever det enkelt att få kontakt med rätt person medan andra upplever motsatsen. Projektet tolkar detta som att det kan bero på vad ärendet gäller och omfattningen av det.

Återkoppling från kommunen tar tid. Det gäller både vid frågeställningar och beslut. Processerna måste identifieras och tydliggöras även när det gäller telefon, mail och post så att frågeställaren kan förutse när besked kan förväntas. Föreningslivet nämner att fler fasta telefontider kan vara en åtgärd för att ge snabbare återkoppling.

”Information via fler vägar, sms och mail. Dåligt med feedback från kommun.”

”Önskan om fler inbjudningar till möten, önskan att få mer insyn i hur arbetet fungerar.”

”Tillgänglighet gällande telefontider och öppettider kan förbättras.”

Fler möten efterfrågas. De kan organiseras på olika sätt och ha olika syften. Det centrala är att det finns en kontakt mellan föreningarna och kommunen. Denna önskan tar sig också i uttryck i föreningarnas efterfrågan på en kontaktperson och

fler verksamhetsbesök från kommunens sida. När och hur dessa besök och kontakter ska ske behöver tydliggöras. Den personliga kontakten understryks av föreningarna.

"Saknar en kontaktperson som kunde slussa vidare till rätt ställe i olika frågor."

"Besöken i verksamheterna sker för sällan."

"Vill få bättre chans att visa upp föreningsverksamheten."

1.4. E-tjänster

Även när det gäller e-tjänster betonas vikten av "en väg in". Tjänsterna bör finnas på en plats på hemsidan och bör digitaliseras. Det gäller exempelvis möjligheten att boka tider och fylla i ansökningsblanketter. Vidare vill man utöka de digitala kanalerna för informationsutbyte. Ett föreningsregister som ger ökade möjligheter till kommunikation även mellan föreningar efterfrågas. Projektet delar föreningarnas synpunkter.

"Förslag: En ren föreningsflik på hemsidan."

"All hantering digitaliserad, exempelvis verksamhetsberättelse."

"Utbyggt föreningsregister med standardiserat utseende på hemsidor och hjälp hemsidesbygge. Kan också bidra till ökad samverkan mellan föreningar."

1.5. Övrigt

För ökad tillgänglighet behövs telefontider för de som inte använder internet. Upplevelser av bemötande bör följas upp på ett bättre sätt än idag.

"Kommunens information bör förbättras. Vilka beslut som påverkar föreningarna som är på gång i kommunen, osv."

"Bristfällig information och dåligt bemötande från kommun när man väl har frågor."

"Det går inte att ringa till kommun för oss, för att vi då kommer till automatsvarare vilket leder till att vi har svårt att hänga med och därmed inte får den hjälp vi behöver."

2. Det ekonomiska stödet

I källmaterialet går det att utläsa övergripande teman när det gäller kommunens ekonomiska stöd till föreningslivet i Norrköping. Åsikterna som samlats in berör bidragsformer, processer, regelverk samt generella förbättringar. Huvudfokus när det gäller det ekonomiska stödet är att få föreningarnas perspektiv kring vad som fungerar tillfredsställande samt vilka utrymmen det finns för förbättringar.

Projektgruppen har sorterat slutsatserna i underrubrikerna **Sammanfattning**, **Befintliga stöd**, **Förslag till förbättringar**, **Stöd till lokaler** samt **Övrigt**. För att ge en tydligare bild av vilka faktiska stöd som föreningslivet efterfrågar finns under rubriken **Förslag till förbättringar** en kortare punktlista med förslag till nya stödformer. Under övriga underrubriker presenteras ett antal citat från källmaterialet för att belysa de slutsatser som dragits.

2.1. Sammanfattning

Transparens, likabehandling och förtydligande är tre begrepp som sammanfattar hur tonvikten i moderniseringen av det ekonomiska stödet till föreningarna i Norrköpings kommun bör se ut framåt.

För att öka transparensen i kontorens arbete behöver det blir tydligare hur bedömningen går till och på vilka grunder denna sker. Genom att regelverk, prioriteringsordningar samt bidragsformer tar sin utgångspunkt i tanken om likabehandling ökar föreningarnas möjlighet att förutse beslut. Det kan också ge en ökad förståelse för de bedömningar som kommunen gör. Genom att förtydliga regelverk, processer och prioriteringsordningar stärks föreningarnas position gentemot kommunen. Det kan ge en ökad insikt och leda till en ökad förståelse av varandras förutsättningar. Det kan i sin tur underlätta samarbetet mellan dessa två parter.

2.2. Befintliga stöd

Upplevelserna kring de befintliga stöden har samlats in utifrån vad som fungerar bra samt vad som fungerar mindre bra. Aktivitetsmedlemsbidraget lyfts fram som ett positivt exempel då det ger föreningarna en schablon för uträkning som hjälper dem att förutse storleken på stödet i ett tidigt skede. Vidare upplevs stödet vara lika för alla vilket ses som något positivt.

Att kommunen i sin bedömning och i sin uppföljning visar hänsyn till föreningens verksamhet och har en förståelse kring dess särart lyfts fram som en viktig aspekt i samspelet mellan föreningarna och kommunen.

”Bra att aktivitetsmedlemsbidraget finns, bidraget gör att det blir möjligt bedriva verksamhet.”
”Bra att man tittar på verksamheten som utförs.”

Bland de befintliga stöden finns det utrymme för förbättringar. En generell förbättring, som är nödvändig, är att beskriva bidragsformerna och hur de är sökbara. De behöver alltså förtydligas och lyftas fram mer än vad som görs i dagsläget. Vidare behöver ansökningsförfarandet beskrivas bättre. Det kan ske genom en processkarta som tydliggör svarstider och ger föreningarna insyn i de olika kontorens arbetssätt.

Det finns en osäkerhet kring vilka prioriterade målgrupper som finns i kommunen. Det påvisar ett behov av att förtydliga vilka de är. Det behöver också bli tydligare hur dessa grupper prioriteras när det kommer till beslut om stöd till olika projekt och idéer. Det behövs en tydligare beskrivning av hur kommunen prioriterar mellan olika verksamheter med olika målgrupper och syften. Hur prioriteringen går till skulle kunna visas med hjälp av teoretiska exempel.

”Olika förutsättningar för aktivitetsrapportering beroende på verksamhetsform. Lättare för idrottsrörelsen att rapportera. Fungerar i allmänhet väl på rutin. Krångligare för nytillkomna.”
”Krångliga uträkningar kring aktivitetsmedlemsbidraget, saknar tydlig information om vilka stödformer som finns.”
”Bristande information gällande hur man får stöd och vilka kriterier som måste uppfyllas.”

Föreningarna upplever att skillnaden i åldersintervall mellan statliga och kommunala bidrag är motstridig. Den skapar extra administrativt arbete för föreningarna och upplevs som byråkratiskt krånglig. Att motivering till beslut saknas eller att motiveringen är för kortfattad är ytterligare en aspekt på att det nuvarande arbetssättet behöver utvecklas vidare.

Vidare upplever vissa föreningar att kommunens krav på storleken på medlemsavgiften påverkar deras medlemsbas negativt. Det finns individer och familjer med en lägre inkomst som riskerar att inte kunna delta i föreningarnas verksamheter. Om kravet på medlemsavgift ska tas bort eller om summan ska justeras är ett beslut som politikerna bör ta.

Det finns en önskan att blanketter, regelverk och processer förtydligas och förenklas i så stor omfattning som möjligt. Då kan man uppnå en högre grad av enkelhet i ansökan, bedömning och uppföljning i relation till de olika stödformerna.

”Norrköpings kommun har en hårdare gräns gällande medlemsstöd jämfört med exempelvis Riksidrottsförbundet. Lättare få stöd från staten.”

*”Kan inte kräva av alla medlemmar att betala medlemsavgift, en del har det väldigt dåligt ställt”
”Förenkling av byråkratin.”*

Processen när det gäller de befintliga stöden kan förbättras genom att föreningarna har ”en väg in” när det kommer till ansökan av stöd. Vidare efterfrågas möjligheten att kunna ansöka om stöd minst två (2) gånger/år. Detta för att föreningarna inte ska gå miste om ett stöd ett helt år om man missar ansökningsdatumet. Föreningarna skulle se detta som ett sätt för kommunen att visa hänsyn till föreningarnas verksamhet.

*”Otydligt om en ansökan om bidrag skulle kunna prövas på annan förvaltning.”
”Ansökning minst 2 ggr per år.”*

2.3. Förslag till förbättringar

Förslagen till förbättringar när det gäller befintliga stöd är fokuserade kring regelverket och processen. När det gäller regelverket återkommer frågan om åldersintervall samt en önskan om en ökad transparens i de olika kommunala kontorens arbete. Vidare behöver kommunens ansvar och roll i relation till föreningslivet bli tydligare. Med det menas att kommunen bör klargöra syftet med att ge stöd till föreningslivet och vilka förväntningar föreningarna i sin tur kan ha på kommunen.

Förslagen kring nya stöd har sammanställts utifrån föreningslivets förslag till stödformer och generella förbättringar. De generella förbättringarna handlar om att stöden inte bara bör vara ekonomiska utan även funktionella. Det kan ses som en indikation på att andra typer av stöd efterfrågas, än bara rent ekonomiska.

Att anpassa stöden efter behov lyfts fram som en viktig aspekt från föreningarnas perspektiv i arbetet med att modernisera föreningsstödet. Vidare framhålls att stöden ska vara likvärdiga för alla sökande samt enkla att söka. Förslag till nya stödformer listas i punktform nedan:

- ”Nolltaxa” enligt modellen i Stockholm gällande hyror av lokaler/anläggningar.
- Stöd för samverkan, stimulera samverkan mellan föreningar med en särskild bidragsform kopplat till detta.

- Servicefunktion, att kommunen erbjuder service i olika former till föreningarna. Är kopplat till vilket ansvar och roll som Norrköpings kommun har i relation till föreningslivet.
- Grundstöd, som ges till samtliga föreningar. Detta stöd är även det kopplat till vilket ansvar och roll Norrköpings kommun ska spela. Vad är prioriterat, många föreningar eller särskilda verksamheter?
- Marknadsföringsstöd, kommunen kan med sina nätverk sprida information och därmed marknadsföra olika föreningar, evenemang, projekt osv.
- Tryckkostnader, relateras till marknadsföringsstödet men syftet med detta stöd har ett tydligare fokus på att minska föreningarnas administrativa kostnader.
- Anställningsstöd, vaktmästarfunktion eller dylikt. Att ha en person som hjälper till med den dagliga verksamheten och kan lösa löpande problem lyfts fram som ett sätt för föreningslivet att även kunna bidra till kommunala arbetsmarknadsåtgärder.
- Särskilt riktat stöd mot särskilt intressanta grupper såsom integration, flyktingsituationen osv.
- Lokalstöd, ett stöd avsett för specifikt lokaler.

2.4. Stöd till lokaler

Det ekonomiska stödet till lokaler har enbart ett fåtal synpunkter från föreningslivet. Detta kan vara kopplat till att denna underrubrik avhandlats under en egen frågeställning. De upplevelser som dock lyfts fram är att driftbidraget inte täcker den faktiska kostnaden för driften. Om orsaken är att schablonen för bedömning är felaktig eller om stöden inte skrivits upp framgår inte av de mottagna svaren. Vidare upplevs stöden för låga och att det upplevs som en risk för föreningen att driva en anläggning då det innebär stora kostnader. Det är särskilt viktigt vid detta stöd att kommunen och föreningen har kontinuerliga dialoger för att skapa en viss trygghet för föreningen.

”Folketshuset hyrs av föreningar som inte kan betala vad driften kostar och det blir ett glapp som föreningsbidraget inte täcker.”

”[Föreningen] Tar en stor risk när man driver anläggningen men kommunen erbjuder hittills ett bra stöd.”

2.5. Övrigt

Från föreningslivet finns en efterfrågan av en jämn fördelning av tider, stöd och subventioner. Större och mindre föreningar ska behandlas likvärdigt, alltså att verksamheten uppmärksammas, snarare än antalet medlemmar. Ett genusperspektiv efterfrågas för att kunna lyfta vissa gruppers deltagande i föreningslivet. Övriga problemområden som berörs är de stipendier och fonder som presenteras på kommunens hemsida. Dessa upplevs vara svåra att få samt, i vissa fall, krångliga att ansöka till. Vidare lyfts även fram att fördelningen skulle

vara mer könsneutral i avsikt att öka likabehandlingen gentemot kommunens invånare. En avslutande synpunkt som lyfts fram är att uppföljningen av utbetalda stöd bör förbättras.

”Fördelning av tider/stöd/subventioner bör vara jämnt fördelade mellan mindre och större föreningar/sporter/verksamheter. Ur likabehandlingssynpunkt är det problematiskt att de större har en fördel gentemot de mindre. Se också över hur det ser ut killar kontra tjejer. Detta gäller också eventuellt material som behövs för att utöva en aktivitet.”

”Föreningslivet värnar demokratin och det är jätteviktigt att den stöds och tillåts växa.”

3. Lokaler och anläggningar

I källmaterialet går det att utläsa övergripande teman när det gäller föreningarnas förväntningar på kommunen i lokalfrågan. Åsikterna som samlats in berör i första hand förslag till förbättringar och önskemål. Nedan presenteras de slutsatser som kan dras utifrån det insamlade materialet sorterat på underrubrikerna

Sammanfattning, Tillgång till lokaler, Lokalnyttjande inklusive drift och underhåll, Lokalbehov-lokalönskemål samt **Övrigt**. Under underrubriken Lokalbehov-lokalönskemål presenteras föreningslivets praktiska önskemål kring lokalfrågan i punktform. Under övriga underrubriker presenteras ett antal citat från källmaterialet för att belysa de slutsatser som dragits.

3.1. Sammanfattning

Kommunikation, förtydligande samt utbud är tre begrepp som sammanfattar föreningslivets förväntningar på kommunen i relation till lokalfrågan. Kommunikation avser att informationen men även kontakterna mellan föreningarna och kommunen behöver bli tydligare och då särskilt kopplat till regelverk och prioriteringsordningar. Förtydligande gäller kommunens ansvar och roll för att föreningar har tillgång till lokaler. Förtydligandet gäller även tillgången till lokaler och tider i kommunala anläggningar. Det ska tydligt framgå vilka hänsyn som tas till föreningarnas verksamheter, målgrupper, tätort/ytterområden samt bredd/elit. Utbud innebär att utbudet av lokaler bör utökas så att det finns fler tillgängliga lokaler för flera olika typer verksamheter och förutsättningar. Detta för att stärka föreningslivet i kommunen i stort. Lokaler efterfrågas och en utökning av utbudet ses av föreningarna som en lösning på just detta.

3.2. Tillgång till lokaler

Föreningslivets upplevelser av vad som kan förbättras när det gäller tillgången till lokaler är att informationen behöver bli bättre. Specifikt så gäller det prioriteringsordningar och principer för fördelning av tider i hallar/anläggningar. Man efterfrågar även en generell förbättring av kommunikationen mellan kommunen och föreningarna. Att ha en kontaktperson alternativt ”en väg in” skulle kunna vara ett sätt att åstadkomma en förbättring av kommunikationen mellan parterna. En högre grad av likabehandling i fördelningen av hallar/tider efterfrågas. Denna likabehandling ska bland annat ta hänsyn till typ av verksamhet, målgrupp samt distinktionen bredd och elit. Vidare efterfrågas en möjlighet att förenkla för nystartade föreningar att få tillgång till lokaler.

”Bättre kommunikation mellan kommun och föreningar. Båda parter ansvar.”
”Lokalregler gör det orättvist för olika föreningar, jämför t ex IFK Norrköpings ungdomsverksamhet med kulturevenemang.”
”Förväntan på att få hjälp av kommunen att hitta lokal om man behöver byta.”

3.3. Lokalnyttjande - inklusive drift och underhåll

De förbättringar som föreslås när det gäller lokalnyttjande är inriktade på att underlätta för föreningar att dela lokaler. Detta kan ske genom att stimulera möjligheterna till samverkan mellan föreningarna. Kommunen kan spela en sammanförande roll. Alternativt kan föreningarna själva, med hjälp av kommunala verktyg såsom e-tjänster, hitta egna lösningar på lokalfrågan.

Utöver detta upplevs både underhållet och skötseln av lokalerna/anläggningarna som eftersatt och bristfälligt och i ett stort behov av förbättring.

”Utveckla stödet till lokaler, hjälpa till med lokalbehov, lättare att hitta andra föreningar att t.ex. dela lokal.”

”Underhållet ligger efter, t.ex. mögel i duschar. Bättre vaktmästeri.”

”Stötta folketshusföreningar så att andra föreningar kan ha möten och aktiviteter där.”

3.4. Lokalbehov – lokalönskemål

En generell efterfrågan på fler lokaler kopplade till föreningarnas olika verksamheter och förutsättningar kan utläsas. Nedan presenteras föreningslivets mer handfasta önskemål kring lokaler i punktform.

- Ett föreningarnas hus efterfrågas där Fontänen i Linköping nämns som ett exempel, detta skulle vara en plats för flera föreningar, anpassad med stödfunktioner för personer med funktionshinder samt med en gemensam administration. Möteslokaler framträder som en viktig aspekt i detta förslag.
- Fler fullstora hallar/anläggningar behövs i kommunen. Detta för att kunna uppnå målet som Sveriges ledande idrottsstad.
- Fler lokaler/scener inom kulturområdet efterfrågas för att ett större utbud av produktioner ska kunna sättas upp i Norrköping.
- Nyttja de befintliga kommunala lokalerna bättre än vad som görs idag. Ett exempel på detta är skollokaler som i övrigt står tomma på kvällstid.
- Säkerställ att lokalbehovet är tryggt även utanför centralorten, alltså i ytterområdena.
- Ett Folkets Hus behövs i Norrköping
- Nyttja lokal i Strömbacken i avsikt att nå målgruppen äldre med hörselnedsättning.
- Fortsatt positiv utveckling av kvarteret Hallarna vilket i sin tur skulle kunna leda till fler platser/lokaler där.

- Ett nytt och större badhus efterfrågas.
- Hörsalen, tanken med lokalen behöver förtydligas utåt mot invånarna och föreningslivet.
- ALLA lokaler ska vara handikappanpassade och därmed tillgängliga.

3.5. Övrigt

Under denna punkt presenteras mer generella och övergripande upplevelser av förbättringar av lokalfrågan utifrån föreningslivets perspektiv. Det som framhålls är att det bör ske en ökad samordning kring tillgång och utbud av lokaler. Det skulle underlätta en översikt kring vilka tillgängliga lokaler som finns.

Även informationen kring regelverk och bidragsformer kopplat till lokalfrågan behöver förtydligas och synliggöras. Lokalbidrag till hyra av lokal hos privata hyresvärdar efterfrågas också.

Vidare framhåller föreningslivet att det vore fördelaktigt med fler stödformer för att kunna anställa kanslipersonal, vaktmästeri eller enskilda entreprenörer för att underlätta föreningarnas dagliga verksamhet. En kommunal arbetspool lyfts fram som ett sätt att organisera detta. En förbättring av handläggning och stöd vid investering- och upprustningsstöd upplevs som något som skulle gynna föreningslivet.

”Översikt över tillgängliga lokaler som man kan hyra från kommunen.”

”Föreningarna ska ta eget ansvar men vill ha stöd och råd i lokalfrågor.”

”Alla föreningar skall ha rätt till lokal/anläggningsbidrag. Vid hyra av lokal får föreningen stå för den kostnaden själva när ej kommunala lokaler, ett stöd för detta vore uppskattat.”